

**Силабус навчальної дисципліни
«ЕНТОМОЛОГІЯ»**

Галузь знань: 09 Біологія
Спеціальність: 091 Біологія
Освітня програма: Біологія
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Курс: 2
Семестр: 3

Факультет	Природничо-географічний
Кафедра	Біології та методики її навчання
Викладач(-і)	ПІБ: Соболєнко Любов Юліянівна Посада: доцент кафедри біології та методики її навчання E-mail: l.yu.sobolenko@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=11540
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4/120
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (28 год.), лабораторні (32 год.), самостійна робота (60 год.)
	Заочна форма: лекції (4 год.), лабораторні 12 год.), самостійна робота (104 год.)
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідають всі лекції і лабораторні заняття курсу. Пропуски лабораторних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття упродовж двох тижнів з дня пропуску його. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість за власною ініціативою підготувати доповіді до визначених робочою програмою тем лабораторних занять на основі пошуку та огляду наукових публікацій за заданою проблематикою дисципліни, поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань.
Що будемо вивчати?	Морфофункціональну організацію представників ентомофауни, пристосування їх до середовища, закономірності індивідуального та історичного розвитку комах, шляхи їх еволюції, різноманіття та їх систематику, значення у природі та господарській діяльності людини.
Чому це треба вивчати?	Формувати у здобувачів вищої освіти систему теоретичних знань про рівень наукових досягнень в ентомології; зовнішню та внутрішню будову комах та цикли їх розвитку; встановлення способу життя, поведінки, особливостей фізіології в залежності від умов існування комах, а також їх поширення; ознайомлення з основними представниками

	<p>ентомофауни, які мешкають в межах України, в тому числі з представниками місцевої фауни; визначення та розпізнавання комах у природі, а також за допомогою визначників; ознайомлення з основними методами збору тварин на суходолі та у водному середовищі; визначення ролі комах у природі житті людини; виховання гуманного ставлення до природи.</p>
<p>Яких результатів можна досягнути?</p>	<p>Планувати, виконувати, аналізувати дані і презентувати результати експериментальних досліджень в галузі біології. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей. Дотримуватися положень біологічної етики, правил біологічної безпеки і біологічного захисту у процесі навчання та професійній діяльності. Знати основи систематики, методи виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокаріот і еукаріот й застосовувати їх для вирішення конкретних біологічних завдань.</p>
<p>Як можна використати набуті знання та уміння?</p>	<p>Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі біологічних наук при здійсненні професійної діяльності, що передбачає застосування законів, теорій, методів біологічних наук та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей. Здатність досліджувати різні рівні організації живого, біологічні явища і процеси. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування. Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто- та філогенезу живих організмів.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Вступ до ентомології. Морфологія комах. Голова та її придатки. Морфологія комах. Грудний відділ та його придатки. Морфологія комах. Черевце та його придатки. Анатомія та фізіологія комах. Індивідуальний розвиток комах. Систематика і класифікація комах. Підклас первиннобезкрилі (Apterigota). Старокрилі (Paleoptera). Надряд ортоптероїдні (Orthopteroidea). Надряд геміптероїдні (Hemipteroidea). Надряд колеоптероїдні (Coleopteroidea). Надряд нейроптероїдні (Neuropteroidea). Надряд мекоптероїдні (Mecopteroidea). Ряд перетинчастокрилі (Hymenoptera).</p>

	Блохи (Aphaniptera) та двокрилі (Diptera).
Обов'язкові завдання	Виконання здобувачами вищої освіти обов'язкових видів завдань: опрацювання теоретичного матеріалу з тем, передбачених робочою програмою; виконання завдань лабораторних занять; підготовка до поточного контролю знань, що полягає в опрацюванні контрольних запитань; самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу за зазначеною тематикою; систематизація вивченого матеріалу з метою підготовки до підсумкового контролю.
Міждисциплінарні зв'язки	Цитологія, ботаніка, зоологія безхребетних, екологія.
Інформаційне забезпечення з репозитарію, фонду НБ УДПУ та ін.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дмитрик П. М. Ентомологія. Анатомія комах : методичні рекомендації Івано-Франківськ, 2016. 28 с. 2. Зінченко, О. П. Сухомлін К. Б. Методичні матеріали для проведення лабораторних і практичних робіт з курсу «Ентомологія». Луцьк, 1995. 40 с. 3. Курс лекцій із зоології безхребетних : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Природничо-географ. ф-т, Каф. біології та методики її навчання ; уклад. Л. Ю. Соболенко. – Умань : Сочінський М.М., 2021. 122 с. 4. Мазурмович Б.М. Безхребетні тварини : підручник. К. : Радянська школа, 1974. 247 с. 5. Мухіна О.Ю., Антоненко О.В. Зоологія безхребетних : навчально-методичний посібник. Харків. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2016. 148 с. 6. Щербак Г.Й., Царичкова Д.Б. Зоологія безхребетних. Підручник. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 640 с.
Локація	Згідно розкладу.
Поточний контроль	Виконання завдань лабораторних занять, усне опитування, тестування, виконання ІНДЗ
Підсумковий контроль	Екзамен.

Розробник

Любов СОБОЛЕНКО